KLINIKA DOKTOR 24 d.o.o. | T: 0820 08240 | E: narocanje@doktor24.si | www.doktor24.si

ENDOSKOPSKI ULTRAZVOK (EUZ)

Pojasnila, priprava in potek preiskave.

Kaj je endoskopski ultrazvok?

Endoskopski ultrazvok (EUZ) je kombinacija endoskopske preiskave in ultrazvoka, ki omogoča natančno oceno stanja sten prebavne cevi ter sosednjih tkiv in organov. Uporabljamo poseben upogljiv instrument, imenovan endoskop, ki ima na konici vir svetlobe ter majhno kamero in vgrajeno ultrazvočno sondo, s katero lahko pregledujemo površino sluznice. S pomočjo visokofrekvenčnih ultrazvočnih valov ustvarimo podrobno sliko slojev sluznice in stene zgornjih ter spodnjih prebavil, vključno z organi, kot so trebušna slinavka, jetra in žolčnik. Ker ultrazvočno sondo približamo preiskovanemu organu od znotraj, je slika natančnejša od tradicionalnega ultrazvoka. Med preiskavo lahko ocenimo pretok krvi v krvnih žilah.

EUZ se običajno opravi v sedaciji. Pri EUZ danke sedacija ni potrebna. V primeru rektalnega EUZ pacient prejme dodatna navodila za čiščenje črevesja.

Zakaj potrebujem EUZ?

EUZ opravimo pri pacientih pri katerih je potrebna:

- ocena tumorjev požiralnika, želodca, dvanajstnika, žolčevodov, trebušne slinavke in danke;
- ocena kroničnega vnetja trebušne slinavke;
- odkrivanje sprememb v žolčevodih, vključno s kamni v žolčniku;
- ocena jetrnih tumorjev;
- ocena mišic v danki zaradi inkontinence;
- ocena subepitelijskih (podsluzničnih) sprememb v požiralniku in želodcu;
- ocena nejasnih izvidov drugih slikovnih preiskav (UZ, CT, MR).

Kako poteka preiskava?

Za uspešno in varno opravljeno preiskavo morate biti tešči, saj hrana v želodcu moti preglednost. 6 – 8 ur pred preiskavo ne smete jesti in piti gostih tekočin. Pred pregledom s podpisom potrdite, da se strinjate s preiskavo ter da ste seznanjeni z možnimi zapleti. Zdravnika seznanite z morebitnimi spremljajočimi boleznimi. Imejte pripravljen seznam zdravil, ki jih jemljete.

Če imate zobno protezo, boste dobili vrečko za shranjevanje le-te. Sestra vam bo v žrelo razpršila lokalni anestetik, ki bo povzročil omrtvičenost tega predela in olajšal začetni del preiskave. Zaradi lažjega uvajanja in zaščite instrumenta boste v usta dobili ščitnik, ki ga boste stisnili z ustnicami. Med preiskavo boste ležali na levem boku. Sline ne požirajte, temveč pustite, da prosto teče iz ust na pripravljeno podlogo. Ves čas preiskave lahko normalo dihate skozi nos ali usta. Zdravnik uvede endoskop skozi usta v požiralnik. Med preiskavo nekoliko napihne želodec, obrača instrument v različne smeri in prodira v globlje dele prebavil, kar lahko povzroči občutek bolečine in napihnjenosti. Ta občutek lahko traja še nekaj časa po preiskavi in nato popolnoma izgine. Celoten poseg traja od 20 do 30 minut.

Zdravila, ki zmanjšujejo strjevanje krvi

Če jemljete zdravila, ki zmanjšujejo strjevanje krvi, na to posebej opozorite zdravnika. Ta zdravila so Marevan, Xarelto, Eliquis, Roteas. Naštetih zdravil pred preiskavo ni potrebno ukiniti. Aspirina pred preiskavo ni potrebno ukiniti. Če jemljete antiagregacijsko zdravilo Plavix ali Brilique o tem obvezno obvestite zdravnika.

Katera so mogoča tveganja pri EUZ?

Vsaka endoskopska preiskava predstavlja za preiskovanca določeno tveganje, vendar so zapleti pri EUZ zelo redki. Najhujši, toda izjemno redek zaplet je predrtje prebavne cevi, ki zahteva operativno zdravljenje. Med preiskavo redko lahko pride do aspiracije želodčne vsebine v dihala. Zelo redko se zgodi, da pacient zaradi pretiranega spahovanja in nemira med preiskavo zakrvavi na mestu prehoda med požiralnikom in želodcem. Krvavitev se običajno ustavi sama od sebe ali pa jo zaustavi zdravnik med preiskavo. Drugi, manjši zapleti, so lahko posledica preobčutljivosti na zdravila, ki ste jih prejeli, ali zapleti s strani vaše primarne bolezni.

Po zaključeni preiskavi

Po preiskavi boste lahko občutili kratkotrajno napihnjenost ali tiščanje v zgornjem delu trebuha, ki postopoma izzveni v nekaj minutah. Približno pol ure po preiskavi boste imeli še omrtvičeno žrelo. Dokler občutek omrtvičenosti popolnoma ne izzveni, ne smete uživati hrane in pijače, ker je požiranje moteno. Zdravnik vam bo pojasnil izvid preiskave. V primeru hujših simptomov (močne bolečine, bruhanje krvi, visoka telesna temperatura) je treba nemudoma obvestiti zdravnika.

Sedacija

(preberite, če bo preiskava opravljena v sedaciji)

Endoskopski ultrazvok v sedaciji

Ker je EUZ lahko neprijeten, preiskavo vedno opravimo na prijaznejši način v sedaciji. Pred preiskavo vam bomo v žilo preko kanile vbrizgali zdravila, s katerimi bomo dosegli popolno umiritev, sprostitev in zmanjšanje bolečine na najmanjšo možno mero. Med preiskavo boste pri zavesti, lahko pa boste tudi za kratek čas zaspali. Pri zdravilih, ki jih uporabljamo pri sedaciji, lahko pride do različne stopnje vpliva na zavest. Pri sedaciji lahko pride do zmanjšanja vsebnosti kisika v krvi, zato bomo to nadzorovali in merili srčni utrip. Če bo potrebno, vam bomo med preiskavo dovajali kisik preko nosnega katetra. Na voljo pa imamo tudi antidot (zdravilo, ki takoj izniči učinke sedativa), ki ga uporabimo ob morebitnem pojavu zapletov sedacije. Izjemno redko se lahko pojavi alergija na zdravilo. Na mestu vstavitve kanile se lahko pojavi modrica (hematom), lahko pride tudi do vnetja vbodnega mesta.

Po koncu preiskave vas bomo namestili v sobo za okrevanje, kjer vas bo še naprej nadzorovalo usposobljeno osebje. Iz varnostnih razlogov boste tudi potem, ko boste popolnoma budni, še naprej ostali v sobi za okrevanje, vse do odpusta. Pri odpustu potrebujete spremstvo osebe, ki vas bo spremljala do doma in po možnosti ostala pri vas še naslednjih nekaj ur. Pri odpustu boste prejeli ustrezna navodila. Ker zdravilo, ki povzroči sedacijo, podaljša reakcijski čas do 24 ur po preiskavi, ni dovoljena vožnja avtomobila ali kolesa ter uživanje alkoholnih pijač. Prav tako odsvetujemo sprejemanje pomembnih, pravno obvezujočih odločitev.

KDR_Privolitev enUZ_11.2025